

**МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
НАУКОВИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТOK
«ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ»**

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

**Збірник тез доповідей
VII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції**

**МУКАЧЕВО
26 ТРАВНЯ 2026 РОКУ**

*Розглянуто і схвалено кафедрою теорії та методики початкової освіти
Мукачівського державного університету
(протокол № 5 від 22 червня 2026 року)*

Рецензенти:

Кравченко Тетяна Миколаївна, доктор філософії в галузі 01 Освіта/Педагогіка, доцент кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання Мукачівського державного університету

Наукове консультування і редагування:

доктор педагогічних наук, професор Товканець Г. В.

Н74

Нова українська школа: стратегія розвитку особистості: збірник тез доповідей VII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (26 травня 2026 р., Мукачево) / За заг. ред. Г. В. Товканець. Мукачево: Вид-во МДУ, 2026. с. 146

У збірнику представлено тези доповідей учасників студентської науково-практичної конференції «Нова українська школа: стратегія розвитку особистості», в яких розкрито актуальні питання реалізації сучасних підходів до освітнього процесу в умовах Нової української школи.

Видання розраховане на науковців, викладачів, студентів, які займаються проблемами розвитку особистості і стратегії розвитку Нової української школи.

Редакційна група:

Г. В. Товканець – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету; О.П. Поп – здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 «Початкова освіта», староста наукового студентського гуртка «Перспективи освітньо-педагогічної науки»; Н. І. Керечанин – здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 «Початкова освіта» (скорочена програма), А. В. Чорей – здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 «Початкова освіта» (скорочена програма).

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій

Керестеші В.В.,
Синькевич О.О.,
здобувачі вищої освіти
спеціальності «Психологія», група П-4з;
Науковий керівник:
ст. викл. Алмаші С.І.
Мукачівський державний університет

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА РІВЕНЬ АГРЕСИВНОСТІ ПІДЛІТКІВ

У сучасному суспільстві засоби масової інформації відіграють надзвичайно важливу роль у формуванні світогляду, поведінки та емоційної сфери особистості. Особливо вразливою до медіавпливів є підліткова аудиторія, яка перебуває на етапі активного становлення особистості, формування цінностей і моделей поведінки. Значне поширення агресивного контенту в телебаченні, соціальних мережах, відеоіграх та інших медіа спричиняє підвищений інтерес науковців до проблеми впливу ЗМІ на рівень агресивності підлітків [1].

Актуальність дослідження зумовлена зростанням проявів агресивної поведінки серед підлітків, що пов'язано не лише з соціальними та сімейними чинниками, але й із впливом інформаційного середовища. Сучасні медіа не тільки інформують, але й формують поведінкові установки, моделі реагування та способи взаємодії з оточенням. Зокрема, наявність сцен насильства та агресії в медіаконтенті може сприяти наслідуванню таких моделей поведінки підлітками.

Проблема агресивності та її детермінант широко досліджується як у вітчизняній, так і в зарубіжній психології. Серед сучасних зарубіжних дослідників значний внесок у вивчення впливу медіа на агресію зробили А.Бандура, Л. Берковіц, К. Андерсон, Б. Бушман, Р. Г'юсман. У їхніх

дослідженнях доведено, що спостереження агресивної поведінки в медіа сприяє її засвоєнню через механізми наслідування, ідентифікації та десенсибілізації [2;3].

Серед сучасних українських науковців варто відзначити праці О. Петрунько, М. Савчина, М. Мельничук, М. Реви, Р. Попелюшка, у яких розглядаються особливості формування агресивної поведінки підлітків та вплив соціального середовища. Незважаючи на значну кількість наукових праць, проблема впливу сучасних цифрових медіа на агресивність підлітків залишається недостатньо вивченою, що зумовлює необхідність подальших емпіричних досліджень у цьому напрямі.

Результати емпіричного дослідження показали, що провідне місце серед засобів масової інформації в житті підлітків займають Інтернет і телебачення, причому домінує саме Інтернет. Значна частина підлітків регулярно споживає контент, який містить сцени насильства (кримінальні передачі, бойовики, фільми жахів), і водночас усвідомлює вплив медіа на власну поведінку та стосунки з оточенням.

Встановлено, що частина підлітків демонструє нейтральне або позитивне ставлення до сцен насильства, що є ризикованим фактором, оскільки сприяє зниженню чутливості до агресії та її нормалізації. Саме на цій основі було виокремлено дві групи досліджуваних: з негативним та з позитивно-нейтральним ставленням до агресивного медіаконтенту.

За результатами методики діагностики форм агресії (А. Басс, А. Даркі) визначено, що для підлітків характерні вербальна, фізична та непрямая агресія, причому їх прояви значно інтенсивніші у групі підлітків, які позитивно або нейтрально сприймають сцени насильства. Це підтверджує, що регулярне споживання агресивного медіаконтенту може виступати чинником формування та закріплення агресивної поведінки.

Аналіз результатів тесту «Самооцінка психічних станів» (Г. Айзенк) показав, що у всіх групах досліджуваних спостерігаються підвищені показники агресивності, ригідності, тривожності та фрустрації, однак найбільш виражені

вони у підлітків, які демонструють лояльне ставлення до насильства в медіа. Це свідчить про те, що вплив засобів масової інформації не лише формує поведінкові реакції, але й впливає на емоційний стан та здатність до саморегуляції.

Результати методики вимірювання емоційно-вольових якостей також підтверджують зазначені тенденції: у підлітків виявлено підвищений рівень імпульсивності, соціальної залежності (соціальної бажаності) та зовнішнього локусу контролю. Це означає, що вони схильні до швидких, неконтрольованих реакцій, орієнтуються на зовнішні зразки поведінки та меншою мірою усвідомлюють власну відповідальність за вчинки. Такі особливості значно підсилюють вплив медіа, оскільки підлітки легше переймають демонстровані моделі, у тому числі агресивні.

Кореляційний аналіз підтвердив наявність статистично значущих зв'язків між ставленням до сцен насильства та рівнем агресивності, тривожності, імпульсивності та соціальної залежності. Це доводить, що збільшення споживання агресивного медіаконтенту та позитивне ставлення до нього супроводжується зростанням агресивних проявів і емоційної напруженості у підлітків.

Отже, результати дослідження підтверджують, що засоби масової інформації є вагомим чинником впливу на формування агресивності підлітків. Найбільш уразливими є підлітки, які демонструють толерантність до насильства в медіа та активно споживають відповідний контент.

Список використаних джерел

1. Бондаренко Т. С. Агресивна поведінка підлітків у контексті медіасоціалізації. *Вісник психології і педагогіки*. 2024. №1. С. 55–60.
2. Дорошенко О. В. Інтернет як фактор формування поведінкових реакцій підлітків. *Психологічний часопис*. 2024. №6. С. 65–70.
3. Іваненко О. П. Медіа як чинник девіантної поведінки молоді. *Вісник науки і освіти*. 2024. №3. С. 101–105.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>